

let a kisebbségi magyarsággal szemben." A kisebbségi magyar nép „alulról felfelé történő megszervezése” a mi nyelvünkön a dolgozó néposztályok demokratikus szervezkedését jelenti s azt az értelmi szolgálatot, amellyel ebben a tömegfolyamatban a magyar intelligencia a magyar nép szociális öntudatraébredését és történelmi feltörekvését támogatja — külön kasztprogramok és uralmi hátsógondolatok nélkül. De ha konkrétan is fogalmazzuk meg a közös demokratikus célt, az kétségtelen előttünk, hogy a „szervezett nemzetársadalom” vitájában a Hitel „történelmi gondolat”-ával szemben a *Fiatalok* gárdája történelmi haladást képvisel.

Balogh Edgár

UJ JIDIS FOLYÓIRAT ROMÁNIÁBAN. A cionizmus által terjesztett zsidó nacionalizmus körül folyó viták a magyarul olvasó közönség érdeklődésében egészen háttérbe szorították a zsidó népi élet kulturális és művészi jelenségeit. Holott nem csak tőlünk keletre, Lengyelországban, Ukrajnában, nem csak az Egyesült Államok nagy zsidó centrumaiban, hanem Romániában is a zsidó lakosság nagy része a jidis nyelvben él és alkot olyan kulturális értékeket, amik a mondvacsinált zsidó nemzetiesség termékletlenségével szemben, a történelmi folytonosság és egy, szegénysége és szorongatottsága ellenére is életerős és alkotó népi közösség termékei.

Ennek az élő zsidó közösségnek nagy multra visszatekintő szervezete a besszarábiai kulturmozgalom, kulturligájával, iskoláival, esti kurzusaival és könyvtáraival. De a zsidóság népi jellegüket megőrzött tömegei nem csak Besarabiában élnek, hanem Bucovinában, Moldovában s Maramuresben is, — és, az elmúlt években, úgy ahogy a magyar munkásokat az ország fővárosába csábitották a nagyobb kereseti lehetőségek, úgy tódultak oda a zsidó dolgozók jelentős tömegei is. Az ilyen belső vándorlásnak és a zsidó lakosság súlypont eltolódásának jele az, hogy míg eddig a jidis nyelvű folyóiratok főképp az új országrészekben jelentek meg, addig már tavalyi jidis hetilap látott napvilágot Bucurestiben és a fiatal zsidó költők és írók szintén ott indították meg az idén új havi folyóiratukat.

J. Sternberg, a román színpadokról ismert kitűnő rendező és J. Bikl köré csoportosult a *Sajbn* (Kirakat) című folyóirat főkép' fiatal költőkből álló gárdája. Az élő zsidó irodalom terjesztése a jidis kulturának a tavalyi írókongresszus szellemében való megvédése, az összes haladó erők egy zsidó kulturfrontba való összefogása, a valósággal józanul számoló kulturpolitika s a realizmust a jidis költészetben hagyományos szociális érzékenységgel párosító költői irányzat megteremtése: — ezek azok a célkitűzések, amik a *Sajbn* eddig megjelent három számában megnyilvánulnak. A folyóirat cikkei közül kitűnnek J. Bikl zamatos népies-séggel, a mai zsidóknál csodálatosképpen ritka józansággal s polemikus kedvvel írt, különböző népi problémákat feszegető tanulmányai.

J. Sternberg Heine-megemlékezése a költő, a polgár és a zsidó Heine portréját rajzolja meg a modern zsidó eszmélkedés megvilágításában. H. Rivkin, M. Szekcier, H. Rabinsohn, I. Lerner versei a *Stetl* (kelet európai zsidó városka) és a modern metropolis ellentétes élményeit éneklik meg az új generáció cselekvő átélésével. A *Sajbn* második száma *Eliezer Steinberg*, az 1932-ben tragikusan elhunyt romániai zsidó meseköltő néhány eddig ismeretlen versét és példázatát közli.

Csehi Gyula